

Pécsi Ítéltábla

Pf.III.20.108/2020/6. szám

A felperes:

felperes (cím1)

A felperes képviselője:

Ügyvéd (cím2)

Az alperesek:

I. rendű alperes (cím3) I. rendű;

II. rendű alperes (cím4) II. rendű

Az alperesek képviselője:

Ügyvéd (cím5) I. rendű alperesért

Ügyvéd (cím6) II. rendű alperesért

A fellebbezési kérelmet előterjesztő fél:

felperes 32. sorszám alatt

A per tárgya:

személyiségi jogi igények érvényesítése

Az elsőfokú bíróság:

Kaposvári Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma:

13.P.20.116/2019/31. számú ítélet

Í t é l e t

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét – fellebbezett részében – részben megváltoztatja, és a II. rendű alperest terhelő marasztalási összeget 720.000 (hétszázhuszezer) forintra, és ennek az elsőfokú ítélet szerinti késedelmi kamataira felemeli.

Mellőzi a felperesnek az I. rendű alperes javára elsőfokú perköltségben való marasztalását, és kötelezi az I. rendű alperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg a felperesnek 33.300 (harmincháromezer-háromszáz) forint elsőfokú eljárásban felmerült perköltséget.

A II. rendű alperes által a felperesnek fizetendő elsőfokú perköltség összegét 114.300 (száztizennégyezer-háromszáz) forintra felemeli, az államnak – külön felhívásra fizetendő – meg nem fizetett elsőfokú eljárási illeték összegét 43.200 (negyvenháromezer-kettőszáz) forintra leszállítja.

Egyéb fellebbezett részében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest és a II. rendű alperest, hogy fizessenek meg az államnak – az állami adóhatóság külön felhívására – a felperes 38.400 (harmincnolcezer-négyszáz) forint, a II. rendű alperes 25.600 (huszonötezer-hatszáz) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

- [1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 2017. július 18. napján gépjármű utasaként közlekedési balesetet szenvedett. Az I. rendű alperes az általa vezetett személygépjárművel balra kanyarodás során nem biztosított elsőbbséget az érdekelt¹ által vezetett személygépjárműnek, amelynek jobb oldali első ülésén biztonsági öv használata nélkül utazott a baleset időpontjában huszonöt éves felperes. A baleset következtében a felperes a homlok bőrének többszörös horzsolásos sérülését, a baloldali térd régió horzsolásos sérülésekkel kísért zúzódását és az ellenoldali térd régió feszítő felszínének horzsolásos bőrsérülését szenvedte el. A érdekelt²ában végzett elsődleges ellátásakor a felperes szubjektív panaszai alapján leírásra került a nyaki gerinc rándulása és húzódása, a CT vizsgálat azonban ilyen baleseti eredetű eltérést nem igazolt. Az ellátást követően a felperest sebápolási javaslattal otthonába bocsátották; sérülései nyolc napon belül gyógyultak.
- [2] A baleset időpontjában a felperes pultos-felhasználó munkakörben dolgozott, a balesetet követően két hétig otthon pihent, táppénzes állományban nem volt. 2017. július 21. napján a bal térd fájdalmai miatt a baleseti sebészeti szakambulancián röntgen vizsgálatot végeztek, amely organikus elváltozást nem igazolt, továbbra is otthonában pihenést, a sérült végtag kíméletét, Flector gél használatát javasolták. 2017. november 10. napján általános reumatológiai szakrendelésen jelent meg, nyaki fájdalmakra panaszkodva. Fizikális vizsgálat alapján izomfájdalom diagnózissal nyaki gerinctorna, valamint masszázskezelést írtak elő számára.
- [3] A homloktáji sebzések (3-4 darab, kb. 5-6 mm hosszúságú gyöngyházfényű heg) baleseti eredetű kozmetikai károsodást okoztak a felperesnek, amelyek azonban az átlagos társas érintkezés során más személyek számára nem feltűnőek, valamint sminkeléssel eltakarhatóak.
- [4] Az arcon jelentkező hegek, valamint a baleset óta időszakosan fellépő fájdalomérzet a felperes egyéb okból, konfliktusneurózis talaján kialakult enyhe fokú szorongásos, pszichaszténiás fáradékonyságon és kedélytelen élményszínezeten alapuló, enyhén kiegyensúlyozatlan lelki állapotát kismértékben rontotta; az arcán visszamaradt, számára esztétikailag zavaró hegek miatt korábban meglevő önértékelési problémái felerősödtek.
- [5] A balesetre adott normál adaptációs reakcióként a felperesben a gépjárművezetéstől való kismértékű félelem alakult ki, azóta lassabban, óvatosabban közlekedik, káros mértékű, betegségi szintű félelemérzet azonban nem alakult ki nála, a baleset óta is folyamatosan vezet gépjárművet.
- [6] Baleseti eredetű sérülései maradandó fogyatékoság hátrahagyása nélkül gyógyultak, össz-szervezeti egészségkárosodása fizikális és pszichés tekintetben sem maradt fenn.
- [7] A Kaposvári Járásbíróság az I. rendű alperest B.382/2017/11. számú ítéletében ittas járművezetés vétségében találta bűnösnek, ezért pénzbüntetésre, valamint kettő évi és hat hónapi járművezetéstől eltiltásra ítélte.
- [8] A II. rendű alperes a pert megelőző kárrendezési eljárásban összesen 124.877 forintot fizetett meg a felperesnek, ebből 80.000 forintot sérelemdíj címén.
- [9] A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az I. rendű alperes megsértette az élethez, testi épséghez és egészséghez fűződő személyiségi jogát, míg a II. rendű alperest a károkozó felelősségbiztosítójaként 1.200.000 forint sérelemdíj és járulékaik megfizetésére kérte kötelezni, az alperesek perköltségben marasztalása mellett. Nem vitatta, hogy a gépjárműben a biztonsági övet nem használta, ezért közrehatását 20%-os mértékben elfogadta.

- [10] Az I. rendű alperes nem ellenezte a személyiségi jogsértés ítéleti megállapítását, azonban a felperes perköltségben marasztalását kérte, arra hivatkozással, hogy a perre okot nem adott.
- [11] Az II. rendű alperes ellenkérelme a kereset elutasítására és a felperes perköltségben való marasztalására irányult. A kötelező gépjármű-felelősségbiztosításról szóló 2009. évi LXII. törvény (Gfbtv.) alapján fennálló helytállási kötelezettségét, valamint a felperes egészséghez és testi épséghez fűződő jogának sérelmét nem vitatta, a kereset elutasítását korábbi önkéntes teljesítésére és a követelt sérelemdíj eltúlzott mértékére hivatkozva kérte.
- [12] Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az I. rendű alperes a felperes sérelmére 2017. július 18. napján elkövetett közlekedési baleset okozásával megsértette a felperes testi épséghez és egészséghez fűződő személyiségi jogát. Ezt meghaladóan az I. rendű alperessel szembeni keresetet elutasította, és kötelezte a felperest az I. rendű alperes javára 46.000 forint perköltség megfizetésére. A II. rendű alperest 400.000 forint, és ennek 2017. július 19. napjától járó késedelmi kamata, 63.500 forint perköltség, 108.000 forint feljegyzett kereseti eljárásai illeték és 302.581 forint állam által előlegezett költség megfizetésére kötelezte.
- [13] Határozatának indokolása szerint az I. rendű alperes a személyiségi jogsértés megállapítása iránti kereseti kérelmet nem vitatta, a kereset vele történt közlését követően a perfelvételi szakban teljes körű, kifejezett elismerő nyilatkozatot tett a keresettel érvényesített jog és kérelem vonatkozásában, ezért a Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:42.§ (1) bekezdése, 2:43.§ a) pontja és a 2:51.§ (1) bekezdés a) pontja alapján rendelkezett a jogsértés megtörténtének megállapításáról. Miután az I. rendű alperes a perre okot nem adott, a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 86.§ (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest az I. rendű alperes javára perköltség megfizetésére.
- [14] A II. rendű alperest terhelő sérelemdíj mértékének meghatározásánál – a Ptk. 2:52.§-ának felhívásával – értékelte, hogy a felperes a perbeli balesetben – többek között – vérző sérüléseket is elszenvedett, orvosi ellátásra, 1-2 hét pihenésre, sérült bal térde kíméletére szorult, és elfogadta azt az előadását is, hogy a fájdalomérzet a nyolc napos gyógytartamot követően is fennállt. Megállapította kozmetikai károsodását a homloksérüléssel kapcsolatban, annak hangsúlyozásával, hogy az smink használata nélkül sem feltűnő a társadalmi érintkezés szokásos távolsága során. Figyelembe vette, hogy a balesettel okozati összefüggésben kóros mértékű lelki elváltozás a felperesnél nem alakult ki, a balesettel elszenvedett lelki trauma csak a meglévő önértékelési problémákat erősítette fel. Mindezekre tekintettel úgy foglalt állást, hogy a felperes életminősége csak átmenetileg, kisebb mértékben romlott, fájdalomérzetet, kellemetlenségeket kellett elviselnie. Ezeket a körülményeket, valamint felperesi közrehatásként a biztonsági öv mellőzését, illetve a II. rendű alperes peren kívüli teljesítését figyelembe véve, a 2017. évi értékviszonyok alapján 400.000 forintot tartott alkalmasnak a felperest ért nem vagyoni sérelmek hozzávetőleges kompenzálására. A II. rendű alperest a Pp. 83.§ (3) bekezdése alapján kötelezte a felperes részére perköltség megfizetésére, az őt terhelő marasztalási összegnek megfelelő arányban.
- [15] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes fellebbezett. Fellebbezési kérelme az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatására és a kereseti kérelem maradéktalan teljesítésével a II. rendű alperest terhelő marasztalási összeg 1.200.000 forintra és ennek az elsőfokú ítéletben írt kamataira való felemelésére irányult. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a sérelemdíj összegének megállapítása során nem kellő súllyal vette figyelembe, hogy a huszonöt évesen elszenvedett baleset, az átélt trauma az arcán és a lelkében is örökre nyomot hagyott; a hegek kifejezetten zavarják, függetlenül attól, hogy azok a külső szemlélő számára mennyiben észlelhetők; szakértői véleménnyel és tanúvallomásokkal igazolta, hogy meglévő problémáit további lelki és pszichés megterhelést okozva felerősítette a baleset, amelyet a mai napig nem sikerült feldolgoznia. Mindezek helytálló értékelése mellett álláspontja szerint indokolt a sérelemdíj kereseti kérelmével egyező összegre történő

felemelése. Külön kifogásolta az I. rendű alperes javára perköltségben történt marasztalását, mert a Pp. 86.§ (1) bekezdés alkalmazásának feltételei nem álltak fenn. Kérte az I. rendű alperes kötelezését az elsőfokú eljárásban felmerült perköltségének megfizetésére, és az alperesek kötelezését a másodfokú perköltség viselésére.

- [16] Az I. rendű alperes a Pp. 372.§ (2) bekezdése szerinti határidőben joghatályos fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.
- [17] A II. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes másodfokú perköltségben marasztalását kérte. Hivatkozott az elsőfokú ítélet helytálló indokaira, kiemelte, hogy a felperes nyolc napon belül gyógyuló sérüléseket szenvedett el, egészségkárosodása nem maradt vissza, ezért a peren kívüli megfizetett és az elsőfokú bíróság által megítélt sérelemdíjnál magasabb összegű kompenzáció iránti igénye megalapozatlan. Hangsúlyozta, hogy a felperes sérelmei nem a balesetből, hanem személyiségének szerkezetéből és családi háttéréből fakadnak, amelyek miatt szubjektíve a ténylegesnél nagyobbban élte meg a traumát.
- [18] A fellebbezés részben alapos.
- [19] A felperes fellebbezésében nem támadta az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást, nem vitatta az általa levont jogi következtetéseket sem, kizárólag az anyagi jogszabályok szerinti mérlegelési jogkörben meghozott döntés felülbírálatát, és ennek eredményeként a sérelemdíj összegének felemelését kérte [Pp. 369.§ (3) bekezdés d) pont].
- [20] A sérelemdíj mértékének meghatározásánál a Ptk. 2:52.§ (3) bekezdése értelmében vizsgálni kell az eset valamennyi körülményét, különösen a jogsértés súlyát, ismétlődő jellegét, a felróhatóság mértékét, a jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatását. Bár az idézett jogszabályhely alapján a sérelemdíjban megjelennek büntető és preventív elemek is, az elsősorban az okozott nem vagyoni sérelmek kompenzálására hivatott jogvédelmi eszköz, elsődleges funkciója, hogy az elvesztett életörömeket vagyoni eszközökkel pótolja, az elszenvedett sérelem hozzávetőleges kiegyensúlyozásáról vagyoni szolgáltatás nyújtásával gondoskodik. A Ptk. 2:52.§ (2) bekezdése szerint a sérelemdíj megfizetésére kötelezésnek nem feltétele a sértettet ért hátrány bizonyítása, azonban a már hivatkozott Ptk. 2:52.§ (3) bekezdéséből következően a sérelemdíj mértékének meghatározásánál figyelembe kell venni a sértettet ért hátrány mibenlétét, jellegét és annak kihatásait.
- [21] Az elsőfokú bíróság azonos elvi kiindulópont alapján helyesen rögzítette a felperesnek a per tárgyát képező balesettel okozati összefüggésben álló sérüléseit, maradványállapotát, pszichés hátrányait, és nagyobb részt helytállóan mérte fel az életvitelében bekövetkezett változásokat is. A fiatal, huszonöt éves felperes több testtájékra kiterjedő sérüléseket szenvedett el; bár az orvosi értelemben vett gyógytartam nem haladta meg a nyolc napot, a baleset kiváltotta sokkhatáson túl hosszabb ideig fájdalommal kellett együtt élnie, munkáját nem tudta ellátni, homlokának sebzett sérülései hegesedéssel gyógyultak. A balesettel részben okozati összefüggésben pszichés panaszokat is elszenvedett, amelyek a betegség szintjét el nem érő, neurotikus folyamatokba ágyazott tünetképződésben és alkalmazkodási nehézség fennállásában jelentkeztek.
- [22] Egyetértett ugyanakkor a másodfokú bíróság a felperesi fellebbezésben foglalt azzal az érveléssel, hogy a balesetet követően életvitelében, testi-pszichés állapotában bekövetkezett egyes hátrányos változásokat nagyobb hangsúllyal kellett figyelembe venni. Bár szakorvosi szempontból térsérülése gyógyultnak minősül, e testtájon időszakosan továbbra is fájdalomérzet jelentkezik, amely nemcsak fizikálisan viseli meg a felperest, hanem pszichés panaszait is fokozza.
- [23] Kétségtelen, hogy a felperesnél nem áll fenn a klinikai betegség szintjét elérő kóros állapotú pszichés megbetegedés és emiatt nem szorul orvosi kezelésre, de a fiatal felnőtt korban

elszenvedett baleset, a traumatikus élmény, és különösen a baleset következményei, az önértékelési problémáit felerősítő, őt esztétikailag is zavaró baleseti maradványállapota alapvetően kihat életminőségére. A felperes szakvéleménnyel igazolt személyes előadása szerint a számára nőiességében, annak megélésében negatív változásokat eredményező baleseti maradványállapot miatt a szociális kapcsolatok létesítésének és fenntartásának a lehetősége is nehezítetté vált, ez okból visszahúzódóvá vált.

- [24] Az ittas járművezetés vétségéért jogerősen elítélt I. rendű alperes a jogsértést okozó cselekményét, az ittas járművezetést – amelyért az okozott károk és a sérelemdíj tekintetében a II. rendű alperes a Gfbtv. alapján köteles helytállni – akkor is csak szándékosan követhette el, ha a testi sértést okozó eredmény tekintetében gondatlannak minősült. E megállapítás, mint az alperes terhére megállapított büncselekmény tényállási eleme a Pp. 264.§ (1) bekezdése szerint a polgári perben eljáró bíróságot is köti. Az I. rendű alperes tudata tehát szükségképpen átfogta az ittas állapotban történő vezetéssel okozati összefüggésben a másnak sérülést okozó közúti baleset, mint következmény kialakulásának reális lehetőségét, ezért a sérelemdíj mértékének megállapításánál a szankció preventív funkcióját is szem előtt tartotta a másodfokú bíróság.
- [25] A megállapított hátrányokat a felperes közrehatásával együtt értékelve – a 2017. évi ár- és értékviszonyokra vetítetten – a másodfokú bíróság összesen 800.000 forintot, az elsőfokú bíróság által megítélt 400.000 forinton túl a peren kívül megfizetett 80.000 forintra is figyelemmel további 320.000 forintot tartott szükségesnek a felperes hátrányainak más nemű előnnyel történő kiegyenlítésére, és a sérelemdíj fenti kettős céljának érvényre juttatására, ezért az alperes marasztalását 720.000 forintra, és ennek az elsőfokú ítélet szerinti késedelmi kamataira felemelte.
- [26] A per fő tárgyára vonatkozó fellebbezés az ezen felüli részében nem volt teljesíthető. Részben alaposnak találta ugyanakkor a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet költségviselésre vonatkozó rendelkezését támadó felperesi fellebbezést.
- [27] A Pp. 86.§ (1) bekezdése értelmében, ha a fél a perfelvételi szakban a vele szemben érvényesített jogot és kérelmet az arra vonatkozó védekezésének előterjesztése nélkül elismeri, és a perre nem adott okot, perköltségét az ellenfél téríti meg. A Ptk. 2:51.§ (1) bekezdés a) pontja alapján akit személyiségi jogában megsértenek, a jogsértés ténye alapján követelheti a jogsértés megtörténtének bírósági megállapítását. A jogsértésnek ezt a felróhatóságtól független szankcióját alanyi jogként csak polgári perben érvényesíthette a felperes, az I. rendű alperes ezért a jogsértés elkövetésével erre a perre okot adott. Nem kétséges, hogy az I. rendű alperes a követelést a perfelvételi tárgyaláson azonnal elismerte, de mert az általánostól eltérő perköltség-viselési szabály alkalmazására csak a két együttes feltétel megvalósulása esetén kerülhet sor, önmagában az elismerés nem ad okot arra, hogy a Pp. 86.§ (1) bekezdése szerint rendelkezzen a bíróság. Az I. rendű alperest terhelő perköltség összegét a Pp. 83.§ (1) bekezdésére és a felperes költségfelszámítására figyelemmel a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM. rendelet (a továbbiakban: R.) 2.§ (1) bekezdés a) pontja alapján, a fél és a jogi képviselő között létrejött megbízási szerződés alapján kellett megállapítani. A másodfokú bíróság ugyanakkor az R. 2.§ (2) bekezdése értelmében mérsékelte a felszámított munkadíj összegét 33.300 forintra, mert az elismerés folytán a kereset előterjesztésén túl az I. rendű alperessel szemben nem volt szükség jelentős jogi képviselési munkára.
- [28] A fentiekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383.§ (2) bekezdése alapján – fellebbezett részében – részben megváltoztatta, és az alperest terhelő marasztalási összeget 720.000 forintra, és annak az elsőfokú ítéletben írt kamataira felemelte, mellőzte az I. rendű alperes javára a felperes elsőfokú perköltségben marasztalását, és kötelezte az I. rendű alperest 33.300 forint elsőfokú perköltség megfizetésére.

- [29] A másodfokú bíróság döntésének következtében a felek pernyertességének-pervesztességének aránya módosult, ezért a kereseti követelés kétharmad részét elérő pernyertesség mellett alkalmazandó Pp. 83.§ (3) bekezdésének alapján a másodfokú bíróság a II. rendű alperes által fizetendő elsőfokú perköltség összegét 114.300 forintra felemelte. Az állam javára fizetendő elsőfokú eljárási illeték összegét azonban a marasztalási összeg felemelése ellenére is a pervesztességgel arányos 43.200 forintra le kellett szállítani (BH2001.367.). A feljegyzett elsőfokú eljárási illeték fennmaradó része a Pp. 102.§ (6) bekezdése alapján az állam terhén marad.
- [30] A 800.000 forint pertárgyértékű fellebbezés 320.000 forint vonatkozásában eredményes lett, 480.000 forint vonatkozásában eredménytelen maradt. A felek a feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket a Pp. 102.§ (1) bekezdésére figyelemmel a másodfokú pervesztességük arányában kötelesek az államnak megfizetni.
- [31] A másodfokú eljárásban részben pernyertes felperes és a II. rendű alperes kérték ugyan az ellenérdekű fél perköltségben marasztalását, de nem számítottak fel a Pp. 81.§ (1) és (2) bekezdése szerint másodfokú perköltséget. A fél perköltségigényét csak felszámítás útján érvényesítheti, a bíróság pedig csak akkor rendelkezhet a perköltség felől, ha a fél költségeit a Pp. idézett rendelkezései szerint felszámította. Ennek hiányában a perköltség tárgyában való rendelkezésre akkor sem kerülhet sor, ha felszámítás nélkül kéri az ellenfél marasztalását. A perköltség összegének meghatározásánál a bíróság kötve van a fél által a felszámításban megjelölt költségítaphoz, és annak az ott, számszerűen vagy akár pontos jogszabályi rendelkezésre utalással megjelölt mértékéhez. A Pp. 83.§ (3) bekezdése alapján a felszámítani elmulasztott költséget a fél javára nem lehet figyelembe venni, ezért a másodfokú bíróság a másodfokú perköltségről rendelkezést mellőzte.
- [32] A másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet elleni fellebbezést a Pp. 376.§ (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Pécs, 2021. április 29.

Dr. Kutasi Tünde s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács János s.k. előadó bíró, Gáspárné dr. Baranyabán Judit s.k. bíró